

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucí práce

Práci předložila studentka: Anna Dobošová

Název práce: Dopad rozvodu na mezigenerační vztahy

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Mgr. Martina Štípková, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uvedte, do jaké míry byl naplněn*):

Autorka se soustředila na vztahy mezi seniory a jejich dospělými dětmi a jejím cílem bylo zjistit, jak se liší mezigenerační vztahy v rodinách, kde se dospělé děti žijí v manželství od těch, které se rozvedly (s. 5). Cíl práce se podařilo naplnit. Níže ale vysvětlím, že takto pojatý cíl byl ten nejméně náročný a zajímavý, se kterým bylo reálné pracovat.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Práce obsahuje tři teoretické kapitoly, popis metod a výsledky. Teoretické kapitoly téma uvádějí trochu šířeji, než je nutné (např. vysvětlování mezigeneračního učení nebo romantické lásky v kap. 1.2). Také je věnováno hodně prostoru diskusi role prarodičů v rodině (kap. 2 a některé podkapitoly kap. 3), aniž by to pak odpovídalo významu proměnné prarodičovství v provedené analýze. Nicméně teoretické pasáže předkládají relevantní argumenty, které jsou využity při formulaci hypotéz. Ty předpokládají, že rozvedené děti žijí blíže ke svým rodičům a jsou s nimi v častějším kontaktu (s. 23).

K analýze autorka využila data z panelového šetření SHARE, které umožňuje mapovat trajektorie vztahů mezi seniory a jejich dospělými dětmi a sledovat, jak do nich zasáhne případný rozvod. Touto cestou, která je velmi náročná na přípravu dat se ale autorka nevydala a vzdala se tak možnosti analyzovat kauzální efekt rozvodu. Místo toho se spokojila s průřezovou analýzou dat z nejaktuálnější vlny šetření, což umožní srovnat asociaci mezi rodinným stavem a mezigeneračními vztahy. Je to legitimní pragmatický přístup (a na bakalářské úrovni dostačující). Ani tato jednodušší strategie ale není realizována bez problémů. Příkladem může být zmatečný popis definice výzkumného vzorku na s. 24, ve kterém se píše o 5421 respondentech, ze kterých se za nedobře vyjasněných okolností stalo 1529 párů senior-dítě. Data byla analyzována pomocí lineární regrese, jejíž prezentace i interpretace je korektní. Výsledky nejsou v souladu se stanovenými hypotézami. Je otázkou (bohužel nedostatečně diskutovanou), zda je to věcně správný závěr, nebo zda je toto zjištění dané metodologickými omezeními.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Rozsah a formální úprava práce odpovídají předepsaným požadavkům. Členění do kapitol je v souladu odbornými zvyklostmi stejně jako formální úprava tabulek s výsledky analýzy. Z jazykového

hlediska se ale v textu vyskytují jisté problémy, zejména nekonzistence ve vyznění hlavního motivu textu. Na s. 16. je poměrně radikálně formulovaný argument, že rozvod ovlivní celou rodinu včetně mezigeneračních vztahů, ale už kap. 3.2 je v tomto ohledu formulovaná mnohem mírněji a výsledky tuto tezi nakonec nepotvrdí. Z pohledu vedoucí hodnotím jako problematické také to, že řadu mých komentářů autorka bez úpravy přejala a začlenila do textu. Tyto věty působí nesourodě s okolním textem a také vzbuzují pochybnosti, do jaké míry je autorka schopna formulovat složitější argumenty vlastními slovy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Domnívám se, že práce splňuje nároky kladené na bakalářské práce a zaslouží si obhájení, ale nemohu se ubránit lítosti nad jejím nevyužitým potenciálem. Letošní rok byl pro realizaci kvantitativního výzkumu náročný kvůli použití statistického softwaru R, který je pro začínající uživatele náročnější. Je srozumitelné, že autorka si v tomto kontextu zvolila snadnější cestu analýzy, ale ani tu nedokázala projít bez problémů. Navíc mě po celou dobu vedení práce provází pochybnosti, do jaké míry skutečně rozumí tomu, co dělá a o čem píše. Doufám, že při obhajobě autorka tyto pochybnosti rozptýlí.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

1. Jak přesně jste postupovala při definici analyzovaného souboru dat? Kolik z původních 5421 bylo vyloučeno z analýzy proto, že nesplňovali základní definiční kritéria (neměli žádné děti), a kolik proto, že neodpověděli na potřebné položky v dotazníku? Kolik ti eligibilní měli celkem dětí (tj. kolik tam bylo unikátních párů rodič-dítě)? Není přece možné, aby tam bylo 1529 seniorů a ti měli přesně 1529 dětí, jak píšete na s. 24.

2. V závěru píšete, že použitá metoda „nebyla ideální pro zkoumání kauzálních vztahů. [...] Nepotvrzení hypotéz může odrážet to, že rozvod skutečně narušuje vztahy, nebo to může vyplývat ze samovýběru.“ Takto zněl jeden z mých komentářů k vašemu textu. Vysvětlete vlastními slovy, co to znamená, tj. přesvědčte komisi, že rozumíte tomuto sdělení.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Práci navrhuji hodnotit známkou dobře.

Datum: 19. 5. 2021

Podpis: